Archeologové objevili unikátní žárové pohřebiště Keltů, slovanské hroby z Velkomoravské říše a sídliště z mladší doby kamenné

28.11.2024 - Nikola Orlitová | Archeologické centrum Olomouc

V Dluhonicích u Přerova odkryli archeologové rozsáhlé žárové pohřebiště Keltů z 3. -2. století př. n. l., kostrové hroby z 9. -10. století a sídliště prvních zemědělců z mladší doby kamenné (5 tis. př. n. l.). Nálezy dokazují tisíciletý vývoj společnosti a využívání krajiny na území dnešního Přerovska.

Odborníci z Archeologického centra Olomouc dokončili záchranný archeologický výzkum, který probíhal od poloviny září do konce listopadu na ploše o rozměrech cca 250 × 15 metrů v Dluhonicích na Přerovsku. Plocha, kde probíhal výzkum, je určena pro budoucí výstavbu komunikace k rodinným domům, zadavatelem zakázky je město Přerov.

Unikátní žárové pohřebiště Keltů a příběh válečníka z 3. století př. n. l.

Jedním z nejvýznamnějších objevů v Dluhonicích je rozsáhlá nekropole z období laténské kultury. Odborníci se domnívají, že pohřebiště vzniklo mezi 2. a 3. stoletím př. n. l., kdy zde Keltové

pohřbívali své mrtvé. Vedoucí archeolog Marek Kalábek komentoval tento jedinečný objev: *„Jedná se o výjimečný nález, protože keltské hroby z jiných nalezišť jsou obvykle kostrové a vyskytují se v nižších počtech. Tady se nám podařilo odkrýt několik desítek žárových hrobů, což je opravdu unikátní*," popsal. Archeologové objevili celkem 33 žárových hrobů, což činí z tohoto pohřebiště jedno z nejpočetnějších na střední Moravě. Část pohřebiště byla bohužel poškozena hlubokou orbou v minulém století, což ztěžovalo odborníkům identifikaci.

Mezi žárovými hroby dominoval hrob keltského bojovníka, kterého pohřbili s jeho železným mečem, kopím a opaskem. Tyto předměty naznačují, že muž patřil k elitě zdejší komunity. Zbraň byla uložena v kožené pochvě a rukojeť meče byla vyrobena ze dřeva. *„Železný meč s oboustranným ostřím, používali k boji nebo obraně. Na čepeli meče jsme nalezli stopy po zásecích a otlučení*," vysvětlil první poznatky z analýzy předmětů traseolog Michael Kamarád.

Zatímco bojovníkův hrob vynikal bohatou výbavou, většina ostatních hrobů byla skromná. Šlo převážně o malé zahloubené jamky kruhového či obdélného půdorysu s chudou výbavou v podobě zlomků kovových artefaktů a keramiky. Prosté žárové hroby poskytují jedinečný pohled na život chudších vrstev keltské společnosti, které se podařilo zachytit. *„Díky těmto nálezům získáváme jedinečné informace o těch, o jejichž existenci máme doposud jen málo důkazů,"* doplnil Kalábek.

Výbava zesnulých byla tvořena předměty z keramiky, bronzu a železa, včetně bronzové spony, kterou si tehdejší lidé spínali svůj oděv. *„Tvar spony je pro toto období charakteristický. Její řemeslné proměny nám umožňují přesněji datovat konkrétní nálezy*," vysvětlil antropolog Lukáš Šín. Žárový ritus prováděli Keltové dokonale, proto se zachovaly pouze drobné zlomky kosterních ostatků, což je častý problém při analýze žárových pohřebišť. *„Lidé spalovali zemřelé při teplotách okolo 600 °C*," vysvětlil Šín.

Slovanské hroby z Velkomoravské říše

Vedle keltského pohřebiště archeologové odhalili také slovanské kostrové hroby a dvojhrob z 9. a 10. století. Tyto nálezy pocházejí z období Velkomoravské říše, kdy na tomto území pohřbívali lidé z doby hradištní. Typickým znakem této kultury byly hluboké komorové hroby, které pracovníci výzkumu odkryli také v Dluhonicích. *„Podle křesťanského způsobu pohřbívání tělo položili do hrobu s hlavou orientovanou na západ, s nataženými dolními končetinami a většinou bez bohaté výbavy*," popsal nález kosterních ostatků Šín.

Mezi nejzajímavější objevy patřil hrob ženy uložené původně na dřevěných márách. Jako výbavu měla u sebe keramickou nádobu, křesací soupravu a železný srp s dřevěnou rukojetí. *„Jedná se o mimořádný zachovalý předmět vzhledem k tomu, že dřevo se v našich podmínkách obvykle nedochovává*," řekl Šín. Ve výbavě dalších hrobů se nacházely drobné šperky, železné nožíky, keramické nádoby a také křesací soupravy. Tyto soupravy na rozdělávání ohně se skládaly z železného křesadla a křesacích kamenů z pazourku. *„Pravděpodobně se jednalo o zemědělce, kteří nebyli příliš bohatí, což dokládá skromná výbava příklad drobné bronzové náušnice, které jsme nalezli u jedné z lebek*," doplnil Kalábek.

První zemědělci: mladší doba kamenná

Nejstarší osídlení, které čítalo přes 300 nalezených objektů, je spojené s kulturou prvních zemědělců žijících v mladší době kamenné, kteří jsou nositeli tzv. kultury s lineární keramikou. Na nalezišti odborníci identifikovali půdorysy dlouhých halových domů, zásobní jámy, pece a zahloubené jámy, tzv. hliníky. Hlínu, kterou vytěžili z jam, používali jako izolační materiál na stěny svých dřevěných obydlí, na stavbu kleneb pecí a jako surovinu pro výrobu keramiky. Jámy byly obvykle po ukončení své funkce zasypány odpadem. *„Kromě četné keramiky jsme objevili také štípané nástroje*

z pazourku, zlomky broušených seker a kamenné mlýny na drcení obilí. Nalezené artefakty nám pomáhají lépe pochopit každodenní život pravěké společnosti,“ uvedl Kalábek.

A co bude dál?

Po ukončení terénních prací byly všechny nálezy převezeny do laboratoří Archeologického centra Olomouc. *„Celkem bylo prozkoumáno 51 hrobů a přes 300 sídlištních objektů. Čeká nás analýza a konzervace nalezených předmětů a vypracování nálezové zprávy. Nalezené předměty předáme Muzeu Komenského v Přerově,*“ uzavřel Kalábek. Artefakty se stanou součástí sbírek a přispějí k dalšímu zkoumání dějin Moravy.